

використовуються всі її об'єкти, але Програма потребує подальшого оновлення та інфраструктурного розвитку сфери туризму у всіх регіонах Черкаського краю.

Список використаних джерел:

1. <http://cordon.com.ua/miscevist>
2. Мандри Україною. Золота підкова Черкащини. Путівник. Черкаський благодійний фонд «Золота підкова» – К. 2007. – 232 с.

Науковий керівник: к. і. н., доцент О. М. Костюкова

РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЧИГИРИНСЬКОГО РАЙОНУ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

А. П. Грицаченко

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

На території Чигиринського району розташовано багато туристичних об'єктів [1].

Суботів – село в Чигиринському районі Черкаської області. Центр сільської ради, населення – 875 мешканців. Назва «Суботів» за однією з версій, походить від негасимого вогнища з дубових дров, що палало перед святом Перуна («суботка»). За іншою – від «суводь», тобто місця, де стікаються води (в конкретному випадку – річки Суба та Тясмин).

Нині в Суботові діє загальноосвітня школа, будинок культури, лікарська амбулаторія. 25 квітня 2007 р. у Суботові завершилося будівництво підвідного газопроводу. На території сільської ради працюють два сільськогосподарські підприємства: СТОВ «Урожай-СК» і ТОВ «Суботів».

У Суботові побудовано два ресторани традиційної народної української кухні, де можна смачно та ситно пообідати. Відстань від Чигирини до Суботова – близько 14 км.

Ще один цікавий населений пункт у Чигиринському районі – це с. Медведівка, у якому народився славнозвісний Максим Залізняк – один з ватажків повстання українського народу проти утисків шляхти, так званої Коліївщини. У Медведівці розташований невеликий музей, присвячений гайдамакам, встановлено пам'ятник Залізняка. Також у цьому селі, при дорозі, знаходиться «Джерело Максима Залізняка», біля якого можна перепочити туристам.

Ще одне джерело, з цілющою водою, знаходиться біля сусіднього села, що зветься Голоківка. Навіть назву джерело має відповідну – «Живун». Ще козаки лікували свої рани водою з Живуна, та й зараз у інтернеті трапляються повідомлення про чудесні зцілення людей, що відвідали його водички.

Також, мабуть, буде цікаво відвідати розташований неподалік хутір Буда, де досі стоїть древній дуб, під яким гайдамаки святили зброю напередодні свого повстання, що сколихнуло всю Україну, та й сусідні землі.

На території Чигиринського району розташований славнозвісний Холодний Яр, де збиралися у походи гайдамаки. Поруч з урочищем є Мотронинський монастир, настоятелем якого був Мельхиседек Яворський – так би мовити, ідейний наставник гайдамаків. Але не тільки гайдамакам давав захист Холодний Яр. Повстанці збиралися тут і в часи громадянської війни, і партизани Великої Вітчизняної Війни теж знаходили захист у лісах у Холодного Яру. Десь у його нетрях є пам'ятник радянським партизанам. А ще один цікавий, хоча і маловідомий об'єкт Холодного Яру – скіфсько городище.

Оскільки в Суботові немає готелів та аналогічних засобів розміщення (найближчій м. Чигирин), то конкурентного середовища для готелю в Суботові немає.

Проте в Чигиринському районі доступно 7 засобів розміщення, про 5 з них є інформація в публічному доступі:

- Туристичний комплекс «Перший Кордон», с. Медведівка
- Готель «Гетьманська корчма», с. Суботів
- Музейно-етнографічний комплекс «Дикий хутір», х. Буда
- Готель «Чигирин», м. Чигирин
- Садиба «Медовий сад», с. Трушівці.

Узагальнена інформація про готелі Чигиринського району свідчить про наступне.

Туристичний комплекс «Перший Кордон», с. Медведівка [2]. Знаходиться у затишному місці в самому серці історичних пам'яток Чигиринщини та має всю необхідну інфраструктуру для комфортного сімейного відпочинку. Готель на 12 номерів (ТВ, Wi-Fi, всі зручності у номерах). У вартість проживання включено сніданок. Готель пропонує гостям: кафе-бар з двома залами на 50 місць та великою літньою терасою (українська кухня, мангал-меню, ексклюзивні страви з дичини); відкритий басейн (10 x 5 м); дитячий та спортивний майданчики; бесідки для відпочинку. На території – паркінг.

Готель «Гетьманська корчма», с. Суботів. Міні-готель «Гетьманська корчма» в Суботові – комплекс відпочинку, стилізований під архітектуру XVII століття. Готельно-ресторанний комплекс розташований під горою над річкою поряд з історичним музеєм на території маєтку гетьмана Богдана Хмельницького. До послуг гостей власний міні-музей, діючий водяний млин, 4 комфортабельні номери з усіма зручностями (душ, туалет, біде), два з них з балконами; ресторан на два зали з великим літнім майданчиком (гарячі страви готуються в дров'яній печі).

Музейно-етнографічний комплекс «Дикий хутір», хутір Буда [3]. Розташований на хуторі Буда в самому центрі Холодного Яру, недалеко від тисячолітнього дуба Максима Залізняка. В комплекс міні-готелю входять 3 окремо розташованих будиночка, виконаних в традиційному українському стилі – 5 двомісних номерів категорії «стандарт» з усіма зручностями. Ресторан традиційної національної української кухні пропонує гостям фірмові страви (козацький куліш зі шкварками) та фірмові настоянки (хреновуха, спотикач, вишнівка).

Готель «Чигирин», м. Чигирин [4]. Триповерховий готель «Чигирин» розташований в самому центрі міста Чигирин, біля підніжжя Замкової гори. Будівля після часткової реконструкції. Готель має 20 номерів різних категорій. номери як з частковими зручностями в номері, так і з повними, напівлюкси та люкси – з кондиціонерами. Ресторан «Чигирин» має три зали: український, європейський, східний.

Садиба «Медовий сад», с. Трушівці. Будинок включає чотири побутових кімнати, санітарна кімната, кухня, телевізор, DVD. садиба може прийняти відпочиваючих у кількості 6 осіб (включаючи дітей). В меню: юшка з риби, каша чумацька, галушки чумацькі варені в присутності туристів на вогнищі, мед з власної пасіки. В будинку – гаряча вода, кухня, телефон. Є паркінг.

Відмінною рисою закладів розміщення Чигиринщини є те, що переважна більшість готелів (окрім «Першого Кордону») не орієнтована на довготривалий родинний відпочинок, а тому не має розвиненої інфраструктури.

Тому вважаємо за доцільне створити туристичний готель 3* у с. Суботів, який буде орієнтований на туристів, що приїжджатимуть на Чигиринщину з метою

ознайомитися з місцевими визначними місцями, монастирями, церквами, джерелами або на пасивних туристів, що приїжджатимуть просто відпочити та насолодитися свіжим повітрям та гарною природою.

Село Суботів розташоване на правому березі ріки Тясмин (притока Дніпра) та його допливі, річечці Субі (Суботка) за 7 км від районного центру міста Чигирин, за 21 км від річкового порту Адамівка та за 38 км від залізничної станції Фундукліївка. Через село проходить автошлях місцевого значення 2414.

Пропонуємо проектувати туристичний готель 3* під умовною назвою «SunDay» 80 номерів місткістю 110 місць. Заклад розташовується у с. Суботів за 60 км. від міста Черкаси на південному сході. Ділянка належить державному лісовому фонду. Вона розташована на лісовій галявині неподалік від Трьох криниць, Гетьманського хутору та Іллінської церкви. Площа ділянки 1,25 га; форма ділянки близька до сектора з радіусом 150 м; рельєф ділянки рівнинний, ґрунт родючий; через усю ділянку проходить рів глибиною близько 3,5 м і довжиною близько 130 м; поверховість будівлі обмежується 3ма поверхами; з необхідних інженерних комунікацій технічно і економічно доступними є питна вода, електрика, газ та кілька пар телефонів провідного зв'язку. Планується відкритий паркінг на 80 автомобілів, а також широкий спектр розважальних, культурних та спортивно-ігрових послуг.

Туристичний готель буде орієнтований на споживачів із середнім рівнем доходу, які подорожують із дітьми і є прихильниками пізнавального та активного туризму.

Список використаних джерел:

1. Історичні та культурні об'єкти Черкаської області // Офіційний портал Черкаської обласної державної адміністрації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ck-oda.gov.ua/istorychni-ta-kulturni-objekty/>.

2. Офіційний сайт туристичного комплексу «Перший кордон» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://cordon.com.ua/>.

3. Офіційний сайт готельно-ресторанного комплексу «Дикий хутір» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://hutirbuda.com/>.

4. Готель Чигирин [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://reserve-menu.com/hotels/cherkassy/gostinitsa-chigirin>.

Науковий керівник: к. е. н., доцент М. В. Дроботова

ВИДИ КЕЙТЕРИНГУ ТА ЇХ ОСОБЛИВОСТІ

О. О. Гришеніна

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Індустрія кейтерингу у світі дуже розвинута. В зарубіжних країнах кейтеринг вже давно використовується як для обслуговування офіційних банкетів, які даються з приводу національних свят, різноманітних конференцій, виставок, так і для доставки їжі в офіси, лікарні, школи. У Франції, Німеччині, Англії, США та інших країнах цей вид обслуговування сьогодні вже сформований. Що ж до України, то сьогодні ресторанна справа, як зазначалося вище, перебуває лише на стадії зародження.

Фундаментальні аспекти сучасних форм організації і роботи у ресторанному бізнесі, розвитку ресторанної справи України знайшли своє відображення у працях таких зарубіжних та українських вчених, як А.І. Усіна, Т.П. Кононенко, Н.В. Полстяна, І.В. Хваліна, О.Л. Іванік, Г.Б. Мунін, А.О. Змійов, Ф. Бастія, Р. Браймер, Дж.Р. Уокер та ін. Метою та завданнями статті є теоретичне обґрунтування сутності кейтерингу, аналіз проблем та перспектив розвитку кейтерингу в Україні.